

54. møde.

Onsdag den 26. januar kl. 10.

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at mødet vil blive afbrudt kl. 11³⁰ og et nyt møde ansat til kl. 13 med spørgsmål til ministrene som første punkt på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eks-emplarer vil blive omdelt.

De tre første sager på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Op-hold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om tobaksafgifter.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 83) findes i tidenden sp. 2882, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 153).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl og i lov om forskellige forbrugsafgifter.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 84) findes i tidenden sp. 2882, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 153).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Tredje behandling af forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 78) findes i tidenden sp. 2882, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 153).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Poul Møller: Da det er blevet misforstået forskellige steder og der har stået i nogle aviser, at vi ville undlade at stemme om afgiftslovforslagene, fordi vi undlod at stemme om ændringsforslagene, vil jeg gerne sige, at den konservative folketingsgruppe agter at stemme imod afgiftslovene, som jeg også sagde det i forgårs.

Specielt vedrørende stempelafgiftsloven vil jeg gerne sige, at jeg havde helst set, om man fra flertalspartierne side havde udskudt behandlingen af denne lov, indtil vi havde nærmet os dens ikrafttrædelsesdato, der er den 1. april, således at der havde været den fornødne tid for udvalget til mellem anden og tredje behandling at gennemgå de ændringer, som bl. a. hr. Anders Andersen stillede forslag om her ved anden behandling, og som vi har fået henvendelse om fra De samvirkende danske Landboforeninger. Der var imidlertid ikke, da jeg rejste dette spørgsmål i udvalget, tilslutning fra flertallet til at foretage denne udskydelse. Stempelafgiftsloven vil jo ikke indbringe finansministeren nogen penge før end efter 1. april, og derfor tror jeg, man uden skade kunne have foretaget denne udskydelse, således at de synspunkter, der fremkom under anden behandling ikke mindst fra det danske landbrugs side, kunne være blevet behandlet i stempelafgiftsudvalget i løbet af de 2 måneder; det kunne altså ikke ske, fordi forslaget er gået ind i den foreligspulje, som her foreligger, og som skal gennemføres i dag. Jeg vil altså gentage, at mit parti stemmer imod alle 3 lovforslag.

Henry Christensen: Der er naturligvis ikke grund for nogen af os til at genoptage den debat, vi førte ved anden behandling. Jeg skal bare gøre en enkelt bemærkning vedrørende stempelafgiftslovforslaget.

Jeg har tidligere tilkendegivet, at også mit parti har det ønske, at vi kan nå frem til sådanne ændringer i stempeloven, at vi kan få gennemført en fritagelse for ny-etablerede og andre af de specielle grupper, som vi ved forhøjelsen er en særlig belastning for. Vi ville gerne have været med til at

[Henry Christensen.]

foretage denne ændring nu, men vi vedstår naturligvis det indgåede forlig.

Dertil vil jeg gerne føje, at finansministeren har givet klar tilslutning til, at dette spørgsmål bliver taget op til efteråret i forbindelse med den revision af stempellov-givningen som helhed, der da skal finde sted. I øvrigt vil jeg gerne om stempel-lovforslaget sige, at dette er jo ingen ny lovgivning; det er en forlængelse af den lov, der blev gennemført forrige folketingsår, og da den dengang blev gennemført, indtog venstre og det konservative folkeparti det standpunkt at afholde sig fra at stemme.

Egon Jensen: For at der ikke skal være nogen tvivl, vil jeg gerne sige, at mit parti ikke ser negativt på de problemer, der er rejst. Der er jo bl. a. det spørgsmål, som både hr. Poul Møller og hr. Henry Christensen har nævnt, om lempelse ved nyetable-ring. I den forbindelse har vi selv rejst spørgsmålet om gruppelivsforsikringer, og jeg ved, at der foreligger en række andre problemer, som også skal løses. Det ville være urimeligt, om man nu skulle løse et enkelt problem og ikke tage de andre med, og derfor har vi affundet os med, at vi venter til stempelovens revision i næste folketingsår.

Jeg skal ganske kort anbefale at stemme for de lovforslag, der her foreligger.

Baunsgaard: Jeg kan om de to første afgiftsforslag, der er til tredje behandling, nøjes med at henvise til de betragtninger, jeg gjorde gældende ved anden behandling, og meddele, at den radikale gruppe vil stemme for og anbefaler tinget at stemme for disse afgiftsforslag.

Hvad specielt stempelafgiftsloven angår, vil jeg gøre et par bemærkninger, fordi det ærede medlem hr. Poul Møller nu har draget det spørgsmål frem. Helt så overfladisk, som det ærede medlem ville give det indtryk af at sagen var behandlet, blev den jo ikke behandlet. Der skete det, som alle måtte forvente ville ske: skulle man imødekomme de synspunkter, som det ærede medlem hr. Anders Andersen drog frem her, var der en lang række andre tilfælde, hvor man med en lige så god begrundelse kunne anmode om stempelafgiftsfritagelse, og det ville da simpelt hen nærme sig en virkelig

revision af stempelafgiftsloven med adskillelse imellem forskellige grupper, som hidtil har været ligeligt behandlet. Og da loven jo alligevel skal til revision til efteråret, blev beslutningen, at man ville vente med den endelige opgørelse til efteråret. Jeg tror, dette — alt taget i betragtning — er rigtigt uanset sympati eller ikke for de tanker, som det ærede medlem hr. Anders Andersen drog frem.

Og så må jeg i øvrigt sige, at man jo er nødt til at anerkende, at der i den konservative gruppe synes at være en stærk udvikling undervejs. Ved første behandling af disse forslag såvel som under finanslovforslagets behandling forstod jeg, at den konservative gruppe var af den opfattelse, at regeringen burde nøjes med det, den selv havde foreslået i finanslovforslaget og altså ikke opkræve ekstra afgifter. Nu er regeringen nået til, at det endda skulle være muligt for den at klare sig med 120 mill. kr. mindre. En udvikling er der altså, men ikke en udvikling i positiv retning.

Aksel Larsen: Tinget er jo ganske klar over, at jeg vil anbefale, at man stemmer imod de to afgiftslovforslag, forslaget om forhøjet tobaksbeskatning og forslaget om forhøjet øl- og spiritusbeskatning. Begrundelse er det ikke nødvendigt at fremkomme med her. Det forekommer mig, at den diskussion, vi havde om problemerne ved anden behandling, mere end beviser, at vort standpunkt er sagligt og rigtigt.

Hvad angår stempelafgiftlovforslaget, vil vi stemme for det, eller rettere, jeg vil anbefale, at man stemmer for det. Det er en forlængelse af en stempelafgift, der har været gældende i det år, vi befinder os i, og jeg finder det ikke urimeligt, at man forlænger denne forhøjede stempelafgift.

Jeg må dog måske sige i anledning af diskussionen om det problem, der er rejst her i tinget af hr. Anders Andersen, at man kunne jo sådan set nok blive lidt forbavset over, at der ikke ved afslutningen af forliget er blevet taget hensyn til venstres ønske om, at der blev givet særlig favorable vilkår for visse landbrugere. Det forlig, der er sluttet, og i medfør af hvilket disse afgiftslove gennemføres, er jo ikke i så høj grad et forlig om afgifterne, som det er et forlig om en mindsket ejendomsbeskatning i for-

[Aksel Larsen.]

hold til, hvad den burde have været, med særligt henblik på, at landbruget skal favoriseres gennem muligvis nedsatte ejendoms-skatter, og så kan det jo godt forbavse én, at man ikke har været logisk og sagt, at så må vi også favorisere landbrugerne, når det drejer sig om stempelafgiften. Sådan er det dog altså ikke gået. Vi stemmer som sagt for lovforslaget vedrørende stempelafgiften.

Jeg vil tillade mig samtidig at erindre om bilagene til tillægsbetænkningen fra udvalget. Det fremgår af bilag 1, at udvalgets flertal har tilsluttet sig en såkaldt køreplan for det fremtidige arbejde i meromsudvalget gående ud på, at man skal tilstræbe, at en almindelig vareafgift vedtages inden 1. juni 1966 til ikrafttræden 1. oktober 1966, og at merprovenuet ved denne reform skal danne basis for en reform af den direkte beskatning. Som det fremgår af bilag 2, er jeg ikke indforstået med denne aftale, og jeg finder det forkert, at man i udvalget beslutter, at en skattereform skal være afhængig af, om der indføres en almindelig vareafgift. Jeg kan ikke se, at en almindelig vareafgifts eventuelle merprovenu på nogen måde kan være afgørende for, om vi skal have en skattereform. Jeg går ud fra, at en bemærkning fra et udvalg ikke kan binde folketinget, og vi vil fortsat i folketinget arbejde for, at vi får en reform af indkomstbeskatningen under alle omstændigheder. Om der så skal komme en almindelig vareafgift, om den vil give merprovenu, og hvordan det skal anvendes til skateteleltelser, det må vi så se på.

Rimstad: Jeg skal på mit partis vegne gøre det helt klart, at vi, sådan som jeg sagde det ved anden behandling, vil stemme imod både afgiftsforslagene og forslaget om en forøgelse af stempelafgiften.

Jeg vil gerne komme med en enkelt bemærkning vedrørende det sidste lovforslag. Vort parti var det eneste, der sidste forår stemte imod forslaget om en forhøjelse af stempelafgifterne, og den begrundelse, vi dengang gav, og som jeg gentog ved dette lovforslags anden behandling, var, at vi anser det for at være en byrde, som man lægger på erhvervslivet, og vi anser det for at være en byrde, som man lægger på de

generationsskifter først og fremmest i landbruget, som er så vanskelige at gennemføre med den beskatning, vi nu engang har her i landet.

Vi vil derfor stemme imod samtlige foreliggende lovforslag.

Niels Westerby: Ved anden behandling stemte liberalt centrum imod nogle af de stillede ændringsforslag med den begrundelse, at disse ændringsforslag betød en forringelse af de afgiftsforslag, der var blevet fremsat. Samtidig meddelte jeg, at liberalt centrum ved tredje behandling ville stemme for afgiftslovforslagene.

Jeg vil gerne have lov til at præcisere et par ting i den forbindelse. Liberalt centrum er klar over, at disse afgiftsforslag ikke løser problemerne med prisstigninger, kreditrationering, den høje rente og de andre økonomiske problemer, vi bakser med. Men på den anden side er de et skridt i den rigtige retning. Kan man ikke få det helt rigtige, må man tage det, det er muligt at få gennemført her i det høje ting. Vi stemmer for lovforslagene som et lille skridt i den rigtige retning, men vi stemmer absolut ikke for dem ud fra den betragtning, at de giver en tilfredsstillende løsning af de økonomiske problemer.

Med hensyn til stempelafgiften vil jeg sige, at de af hr. Poul Møller og hr. Anders Andersen rejste spørgsmål jo kan behandles i næste samling; det drejer sig her kun om en forlængelse af stempeloven, og vi er absolut positivt indstillet på at se på de spørgsmål, som er blevet rejst.

Poul Møller: Det drejer sig ikke om en forlængelse af stempeloven, som hr. Niels Westerby siger. Det drejer sig om en forlængelse af den 1-årige forhøjelse af stempeltaksterne, som blev gennemført i fjor, og det gør en meget væsentlig forskel, for det var i fjor ikke meningen, at der skulle blive tale om en permanent forhøjelse af stempelafgifterne, som belaster handelen meget stærkt og ikke mindst belaster de nyetablerede.

Når vi undlod at stemme i fjor, så ved hr. Henry Christensen godt, at det skyldtes en opfordring fra partiet venstre, som vi bøjede os for. Hr. Henry Christensen vil sikkert medgive os, at det samme hensyn

[Poul Møller.]

behøver vi ikke at tage i år ved vor afstemning.

Hr. Baunsgaard har det på samme måde, som visse kære dyr har det, når de ser postbude i deres haver; over for os konservative har han det sådan, at han absolut skal op og snerre ad os, ligegyldigt hvad vi siger.

Jeg vil gerne sige, at når vi her stemmer imod, skyldes det ikke mindst, at man har givet stempelafgiftsforhøjelserne en uhyre overfladisk behandling i udvalget. De problemer, der har været rejst for længst bl. a. af landboforeningerne, er først kommet til drøftelse for alvor i et udvalgsmøde i går imellem anden og tredje behandling. Det er muligt, at de har været drøftet i de tre partiers forhandlingsudvalg, men de har ikke været drøftet for alvor i folketingsudvalget, og først i går havde vi et egentligt samråd med finansministeren og nogle embedsmænd om de provenumæssige virkninger af at imødekomme disse henvendelser. Jeg mener, at i denne sag kunne flertallet have taget det hensyn til mindretallet at lade dette lovforslag ligge i de to måneder, så man kunne have gennemgået disse henvendelser, og så man virkelig kunne have sat sig ind i det. Der bliver nu sagt, at der også var tale om gruppelivsforsikringer; der bliver sagt, at der var også spørgsmål om andre nyetablerede. Det er klart, der var disse problemer, men hvorfor i alverden skulle de afgøres nu? Hvorfor skulle de afgøres her i januar måned, når enhver ved, at denne lov først skal træde i kraft pr. 1. april, og når enhver ved, at finansministeren har de forhøjelser, han skal have af stempelafgifterne, i kraft af den lov, der blev vedtaget i fjor, indtil 1. april? Selv om lovforslaget vedtages i dag, kan loven ikke indbringe staten nogen penge førend efter 1. april.

På denne baggrund synes jeg, at vor henstilling om, at man i hvert fald skulle lade denne sag undersøge i udvalget, indtil vi nærmer os 1. april, så vi kunne tage hele problemet op om gruppelivsforsikringer, om nyetablerede såvel i land som i by, havde en rimelig saglig begrundelse. Det vil ikke koste staten noget, og det kunne måske have været tilfredsstillende for de grupper i befolkningen, der er interesseret i visse

saglige ændringer af dette lovforslag. I stedet for fik vi, som vi fik i fjor, en almindelig talemåde om, at loven snart ville blive optaget til revision, og så ville der komme en samlet revision — det fik vi også løfte om i fjor — så ville disse problemer blive løst i en samlet revision.

Men det korte af det lange er, at de forhøjede stempelafgifter skal betales, indtil den samlede revision kommer; det kunne man have undgået, hvis man havde taget nogen tid til at gennemgå ændringerne nu; men det ville flertallet ikke.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om stempeloven.

Det er ikke rigtigt, som det nu bliver sagt af hr. Poul Møller, at man ikke i udvalget har behandlet de nævnte problemer; der har jo været samråd om disse problemer med finansministeren på et ret tidligt tidspunkt, og man har i udvalget længe forud for den situation, vi kom i med forliget, grundigt gennemdrøftet de forskellige sider af dem. Vi var dengang inde på bl. a. gruppelivsforsikringer, og der blev dengang af det samlede udvalg taget det standpunkt, at da der var så mange henvendelser om revision af stempeloven, ville det være det mest rimelige, at man behandlede disse under ét i forbindelse med en revision af loven. Det var det, der forelå for udvalget, og det var det, der forelå for mig ved forhandlingen i udvalget.

Så er der sket det, at et medlem af folketinget ved anden behandling har taget dette specielle spørgsmål frem om de nyetablerede inden for landbruget — hr. Poul Møller brugte det udtryk, at her ved anden behandling blev spørgsmålet rejst fra landbruget. Jeg vidste ikke, at der her i folketinget sad specielle repræsentanter for landbruget — selv om vi ganske vist har hørt, at der er specielle repræsentanter for LO i regeringen o. s. v. Det, der er sket, er, at de henvendelser, der er kommet fra landbruget, har fået deres behandling i udvalget; de er delt rundt til medlemmerne, og de er behandlet, så det er ikke sådan, at nu rejses dette spørgsmål af hr. Anders Andersen og så stiller man sig afvisende fra flertallets side. Det er sket ud fra en rimelig betragtning om, at det skal indgå i en helhedsdrøftelse.

[Finansministeren.]

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige det samme, som jeg sagde i udvalget, og dermed gå et lille skridt videre, end hvad der står i betænkningen. I betænkningen står der, at finansministeren tilslutter sig, at man tager dette spørgsmål op til behandling ved revisionen af loven. Jeg vil gerne gå det skridt videre at sige, som jeg sagde i udvalget, at jeg, ligesom også regeringen, er positivt indstillet over for at finde frem til en ændring, således at man lemper stempelafgifterne ikke mindst for de nyetablerede inden for landbruget. Jeg finder selv, at der er noget urimeligt i, at man for at få indtægter til staten skal bruge netop stempelafgifterne, som belaster nyetablerede både i landbrug, håndværk og andre steder med et efter min mening for stort beløb. Der er også andre, der bliver belastet, gruppelevsforsikringer, sociale boligselskaber o.s.v. Derfor synes jeg, at man skal gøre det, som flertallet blev enigt om efter en grundig drøftelse: at man tager alle disse problemer op i forbindelse med revisionen til efteråret.

Henry Christensen: Jeg forstår, at hr. Poul Møller gerne vil fortsætte drillerierne. Jeg tror ikke, det er klogt eller fornuftigt, heller ikke med henblik på fremtiden, og hr. Poul Møllers udtalelser tvinger mig til at gøre et par bemærkninger. De tvinger mig til at bekræfte det, som nu også allerede er sagt til hr. Poul Møller, at hans påstand om, at dette spørgsmål er behandlet overfladisk, og at det først er taget op her i går, simpelt hen ikke er rigtig. For det første blev spørgsmålet fremdraget af venstre ved første behandling; for det andet blev det på venstres foranledning taget op på et tidligt tidspunkt i udvalget, det blev drøftet dér, og finansministeren var til samråd alene for at drøfte dette problem. Det har altså været nøje behandlet og drøftet, også inden i går. Jeg kan slet ikke forstå, at det kan tjene noget formål her at fremstille tingene i strid med det faktiske forhold. Det kan da ikke være fornuftigt, at vi begynder at pådutte hinanden ting, der ikke er rigtige, og dette er jo ikke rigtigt.

Må jeg med henblik på spørgsmålet om stillingen sidste år sige, at det er min erindring, at venstre og de konservative i i fællesskab havde den opfattelse, at hvis

man skulle acceptere stempelloven, måtte der forskellige ændringer til, som gjorde, at de særlige fritagelser, der var visse steder, blev fjernet. Det opnåede vi i fællesskab, og det førte til, at vi sidste år indtog det standpunkt, at hvis man i øvrigt kunne blive enig om en samlet økonomisk politik, så var det et af de områder, hvor vi i den givne situation ville acceptere forøgede indtægter til staten.

Det er jo også rigtigt, hvad hr. Baunsgaard har sagt, at man under forhandlingerne fra konservativ side bestandig har sagt, at det, man burde gøre, var, at nøjes med de indtægter, der lå i det budget, som var forelagt for udvalget, og hvori denne forhøjede stempelafgift indgik. Derfor er det et nyt standpunkt, de konservative på nuværende tidspunkt indtager, hvis vi endelig skal diskutere det.

Venstre er meget interesseret i spørgsmålet om at gennemføre sådanne ændringer, at de kan tilvejebringe en rimelig lettelse for de nyetablerede. Det forekommer os ikke rimeligt, at man, samtidig med at vi om kort tid skal behandle forskellige strukturlove, hvor man ikke mindst skal tage spørgsmålet om at skabe lettere vilkår for de nyetablerede op — hvilket naturligvis også må have konsekvenser for andre end landbrugets nyetablerede — at man så oprettholder de høje stempel- og tinglysningsafgifter. Men sådan som vi har handlet eller forhandlet, sådan som vi har drøftet problemet i merværdiafgiftsudvalget, sådan som vi fik nedfældet det tilsagn i betænkningen til anden behandling, finansministeren dengang gav, og med den yderligere positive tilføjelse, finansministeren har givet i dag, så er jeg tilbøjelig til at tro, at vi derved har bidraget til inden for en rimelig tid af få skabt en realitet på dette område, at få skabt en løsning, der virkelig betyder den lettelse for nyetablerede, som er målsætningen, og som er noget andet og mere værdifuldt, end om vi bare demonstrerede et princip i øjeblikket.

For os er det meget væsentligt at få dette resultat tilvejebragt, og jeg tror, at venstres handle måde afgørende kommer til at bidrage til, at vi inden for en rimelig tid, ved behandlingen til efteråret, bliver i stand til at realisere det egentlige ønske, vi har på dette område.

Finn Poulsen: Indtil vi gennemførte den midlertidige ændring af stempeloven sidste år — jeg var ikke med til at gennemføre den, men det høje ting gennemførte den — har vi jo haft en sats, der blev fastsat omkring 1929, så vidt jeg husker. I de forløbne år har staten fået en rigelig indkomststigning over stempelafgifterne. Når vi i den tid skrev skøder på landejendomme, så lå de f. eks. på et halvt hundredtusinde kroner, hvor de nu ligger på 250.000-300.000 kr. Det er den ene ting. Der er for mig at se ikke noget som helst rimeligt behov for, at staten tager yderligere indtægter ind på stempelafgiften. Det er jo heller ikke et spørgsmål om landbruget alene, det er lige så meget et spørgsmål om boligen. I dag koster et parcelhus ude i provinsen 110.000-120.000 kr. Herinde koster det mere. Der betaler man også en betydelig stempelafgift.

Så gennemfører man en midlertidig lov. Hvis man har arbejdet med disse sager i praksis, vil man forstå, hvad det vil sige, at man på dette punkt har en midlertidig lov. Det virker dog ganske tilfældigt og urimeligt, at de overdragelser, der nu engang skal finde sted i dette år f. eks. på grund af familieskifte, arveskifte, eller hvad det hedder, skal belægges med en ekstra afgift. Det forekommer mig højest ejendommeligt, når man laver et politisk forlig som det, man her har lavet, at den høje regering så ikke på dette punkt, hvor det finansielle dog ikke kan spille nogen afgørende rolle, og hvor man jo nu erkender at man vil se positivt på det om nogle måneder — der skal altså flere tilfældigheder ind i billedet i disse måneder — at man så ikke på et sådant punkt kan give en indrømmelse, således som der nu er fremsat ønske om det, mellem anden og tredje behandling.

Jeg agter at stemme imod stempelovsforslaget. Og må jeg benytte lejligheden til at sige, at jeg også agter at stemme imod de øvrige afgiftslovforslag. Jeg skal ikke gøre debatten om dette lang; jeg har ingen

tillid til, at der opnås noget, fordi man nu giver denne regering 440 mill. kr., et beløb, som den højtærede økonomiminister i går omtalte som ikke mange penge.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til lov om ændringer i lov om tobaksafgifter

vedtoges med 112 stemmer mod 45; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl og i lov om forskellige forbrugsafgifter

vedtoges med 112 stemmer mod 45; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift

vedtoges med 122 stemmer mod 35; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ophævelse af lov angående pensionering af militæretaternes underklasser samt om invalideforsørgelse. (Ophævelse af den overordentlige invalidefond).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 8) findes i tidenden sp. 2773).

Der var ikke stillet ændringsforslag.